

Slotvuil, bermmaaisel, takken en vaste mest uit jongvee potstal composteren

Bedrijf: Jan Duijndam, Delfgauw

Uitdaging: Optimale benutting van de nutriënten op het bedrijf

Novelty: slotvuil, bermmaaisel, takken en vaste mest uit jongvee potstal composteren

Op het bedrijf van Jan Duijndam werkt men volgens de voorwaarden van het project Boeren voor Natuur. Eén van deze voorwaarden houdt in dat er geen aanvoer van buiten het bedrijf mag komen. Dit is voor Jan aanleiding om te zoeken naar mogelijkheden voor optimale benutting van nutriënten binnen zijn bedrijf. Hij heeft hiervoor een aantal oplossingen gevonden.

Natuur ontwikkelen op zijn slechtste gronden.

Omdat er geen aanvoer van buiten het bedrijf mag komen, zoekt Jan naar mogelijkheden binnen zijn bedrijf. Hij wil natuur ontwikkelen op zijn slechtste gronden. Jan: "Je bepaalt zelf waar natuur komt en welke gronden je wilt gebruiken voor ruwvoerproductie."

De beschikbare nutriënten zo efficiënt mogelijk inzetten

Vaste mest

Jan heeft in 2000 de potstal voor jongvee en droge koeien gebouwd. In 2001 en 2002 reed hij twee keer per jaar de potstalmest in de zomer uit in de Bovenpolder. In deze polder geldt de eis dat vast mest voor de vogels gebruikt wordt. Sinds 2004 bestaat er een SAN-regeling voor het gebruik van vaste mest op grasland. De subsidie is 94 euro/ha als men minimaal 10 ton vaste mest/ha uitrijdt in het voorjaar. Voor deze regeling heeft Jan vast alle percelen rondom zijn boerderij in het voorjaar met mest uitgereden (70-80 ha). In het jaar daarvoor werd juist drijfmest gebruikt (vaak 20 ton/ha). Uiteindelijk blijkt dit een prima bemestingsstrategie te zijn. Jan zegt daarover: "In het veenweidegebied wordt drijfmest slecht benut. Je krijgt een stikstofbom in maart/april, terwijl je tot mei moet wachten om te maaien". In het voorjaar van 2004 heeft Jan 20 ton potstalmest per ha naar land met uitgestelde maaidatum gereden. Percelen die beweid worden, kregen wel drijfmest. Potstalmest heeft weinig ammoniakale stikstof, waardoor er weinig uit- of afspoelt. Door de lange nawerking wordt het in het groeiseizoen goed benut. De drogestofopbrengsten van het land waren in 2004 overweldigend. Natuurlijk was dat jaar ook een groeizaam jaar.

Drijfmest

De drijfmest uit de ligboxstal voor de melkkoeien zet Jan na het maaien van de eerste snee in (juni, juli). Jan ziet het voordeel dat de drijfmest in het zomer- en herfstgras benut kan worden om eiwit in het gras te krijgen naast de mineralisatie. In het rantsoen neemt herfstgras een belangrijke plaats in (zie novelty beheersgras). Om dit systeem uit te voeren, moet er wel voldoende mestopslag zijn. Dit is op het bedrijf geen probleem. Naast het efficiënt inzetten van drijfmest, probeert Jan ook zoveel mogelijk drijfmest te verzamelen. Door in het voorjaar siësta beweiding toe te passen, wordt er extra drijfmest in de stal opgevangen. Kortom: de mest en de mineralen benut het bedrijf goed.

Composteren van bermmaaisel en slotvuil

Jan vroeg zich af of de bovenstaande maatregelen voldoende waren. "Ik ben toch eens na gaan denken of er geen andere manier is om aan organisch materiaal te komen. Ik kom dan toch weer uit bij mijn sloten. Jaarlijks moet ik ze uitbaggeren en het slotvuil wordt daarna op de kant gelegd of over het land heen gespoten. Ik kreeg een idee om het slotvuil op te laden en te gaan composteren." Jan kwam er achter dat alleen slotvuil zich niet goed laat composteren. Samen met bermmaaisel, takken en vaste mest uit de jongveepotstal zou het volgens ingeschakelde experts wel kunnen. In 2004 heeft Jan de composthoop met componenten 4 keer omgezet met de shovel om het composteringsproces in gang te zetten. Dit leverde volgens hem een mooi product op. De compost is in het voorjaar uitgereden.

Composteren heeft volgens Jan meerwaarde. Hij zegt hierover: "Met de compostering van slotvuil, bermen en natuurland komen er meststoffen bij (P en K). Hoe meer je verschaalt, hoe meer natuur je krijgt, maar alleen bij een mix van natuur en veehouderij. Als je eenzijdig verschaalt (zonder veehouderij), teer je in op kali en fosfaattoestand van de bodem met als gevolg dat de grond gaat

verzuren. Dan krijg je land met veel pitrussen. Hier hoort land dat geschikt is voor weidevogels en ik hoop weer bloemrijke graslanden terug te krijgen.”

© [Bioveem](#). Laatst bijgewerkt: 23-09-2008 09:42.

Mail vragen en opmerkingen over de Bioveem - Website naar: webmaster.asg@wur.nl